

POSTANOWIENIE

Dnia 18 lutego 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Kazimierz Zawada (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z wniosku Polskiej Korporacji Handlu M. Spółki z o.o. w W.
przy uczestnictwie Banku Gospodarstwa Krajowego w W. i „Z. J.” Spółki z o.o. w
upadłości w W.

o wpisu zmiany wierzyciela hipotecznego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 18 lutego 2011 r.,

zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Okręgowego w W.

z dnia 27 kwietnia 2010 r.,

**oddala zażalenie i zasądza od wnioskodawcy na rzecz
uczestnika „Z. J.” Spółka z o.o. w upadłości w W. kwotę 120 (sto
dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Polska Korporacja Handlu M. – Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. złożyła w Sądzie Rejonowym wniosek o dokonanie w oznaczonej bliżej księdze wieczystej, w której jako właściciel nieruchomości figuruje „Z. J.” – Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości z siedzibą w W., wpisów zmiany wierzyciela hipotecznego trzech hipotek.

W dniu 18 czerwca 2007 r. referendarz sądowy dokonał wpisów zgodnie z wnioskiem. Na wpisy te złożyła skargę spółka „Z. J.”. Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 20 grudnia 2007 r. uwzględnił tę skargę i uchylił wpisy dokonane przez referendarza oraz oddalił wniosek Polskiej Korporacji Handlu M.

Od postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 20 grudnia 2007 r. złożyła apelację wnioskodawczyni. Sąd Okręgowy, uwzględniając tę apelację postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2009 r., zmienił postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 20 grudnia 2007 r. w ten sposób, że odrzucił skargę spółki „Z. J.” na wpisy dokonane przez referendarza w dniu 18 czerwca 2007 r.

Na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 20 kwietnia 2009 r. wniosła zażalenie do Sądu Najwyższego spółka „Z. J.”. Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 6 listopada 2009 r. (sygn. akt I CZ 59/09, niepubl.) uchylił postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 20 kwietnia 2009 r. Wskutek tego orzeczenia Sądu Najwyższego należało zatem rozpoznać apelację wnioskodawczyni – Polskiej Korporacji Handlu M. – od postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 20 grudnia 2007 r. Zanim jednak do tego doszło, spółka „Z. J.” pismem z dnia 19 kwietnia 2010 r. cofnęła skargę na orzeczenia referendarza z dnia 18 czerwca 2007 r. i wniosła o uchylenie postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 20 grudnia 2007 r. oraz o umorzenie postępowania wywołanego wniesieniem skargi na orzeczenia referendarza z dnia 18 czerwca 2007 r.

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2010 r.: 1) uchylił postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 20 grudnia 2007 r. oraz umorzył postępowanie wywołane skargą spółki „Z. J.” na wpisy referendarza z dnia 18

czerwca 2007 r., 2) umorzył postępowanie apelacyjne. W uzasadnieniu wyjaśnił, że cofnięcie przez uczestnika skargi na orzeczenia referendarza z dnia 18 czerwca 2007 r. było dopuszczalne. Do skutecznego cofnięcia skargi na orzeczenie referendarza nie jest wymagana zgoda pozostałych uczestników postępowania, ani kontrola sądu pod kątem dopuszczalności cofnięcia skargi na zasadach przewidzianych w art. 203 § 3 i 4 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Podstawę uchylenia zaskarżonego postanowienia i umorzenia postępowania wywołanego skargą na wpisy referendarza stanowiły odpowiednio stosowane w postępowaniu nieprocesowym przepisy art. 386 § 3 w związku z art. 355 k.p.c., a umorzenia postępowania apelacyjnego – art. 355 w związku z art. 391 § 1 k.p.c.

Na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 27 kwietnia 2010 r. wniosła zażalenie do Sądu Najwyższego wnioskodawczyni – Polska Korporacja Handlu M. Zaskarżyła je w części dotyczącej uchylenia postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 20 grudnia 2007 r. i umorzenia postępowania wywołanego skargą spółki „Z. J.” na wpisy referendarza z dnia 18 czerwca 2007 r. Zarzuciła Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 203 § 3 i 4, art. 512 § 1 i art. 626⁵ k.p.c.

Sąd Najwyższy, rozpoznając zażalenie wnioskodawczyni na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 27 kwietnia 2010 r., zważył, co następuje:

Nie ulega wątpliwości, że cofnięcie skargi na orzeczenie referendarza jest niemożliwe w tych przypadkach, w których wniesienie skargi powoduje utratę mocy prawnej orzeczenia referendarza (art. 398²² § 2 *in principio* k.p.c.).

Skarga na dokonany przez referendarza wpis w księdze wieczystej nie powoduje jednak utraty mocy prawnej tego wpisu (art. 518¹ § 3 k.p.c.). Jeżeli zaś wniesienie skargi na orzeczenie referendarza nie powoduje utraty mocy prawnej zaskarżonego orzeczenia, cofnięcie skargi wniesionej na orzeczenie referendarza nie napotyka co do zasady przeszkód. Sporne jest tylko, jakiemu reżimowi prawnemu podlega w takim przypadku cofnięcie skargi. Według jednego stanowiska, mają do niego zastosowanie przepisy art. 512 § 1 oraz art. 203 § 3 i 4 w związku z art. 13 § 2 k.p.c., według natomiast innego stanowiska, przepisy te nie mają do niego zastosowania.

Należy opowiedzieć się za drugim stanowiskiem. Ze względu na to, że postępowanie o wpis w księdze wieczystej zmierza do zarejestrowania zaistniałego zdarzenia prawnego, nie ma – jak trafnie zwrócono uwagę w piśmiennictwie – potrzeby uzależnienia skuteczności cofnięcia skargi na orzeczenie referendarza od zgody pozostałych uczestników postępowania (art. 512 § 1 i art. 203 § 3 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.).

Podobne racje przemawiają przeciwko uzależnieniu skuteczności cofnięcia skargi od kontroli jego dopuszczalności przez sąd na podstawie art. 203 § 4 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. Poza tym skarga na orzeczenie referendarza należy do szeroko rozumianych środków zaskarżenia i tym samym bliższa jest apelacji niż wnioskowi wszczynającemu postępowanie nieprocesowe (lub pismu zawierającemu pozew), zgodnie zaś z art. 391 k.p.c. cofnięcie apelacji nie podlega kontroli ze strony sądu odwoławczego.

Niezależnie od tego nie można podzielić zarzutu skarżącej wnioskodawczynie o istnieniu podstaw do uznania cofnięcia skargi przez uczestnika za działanie zmierzające do obejścia prawa. W szczególności za taką podstawę nie można uznać cofnięcia w dniu 6 maja 2010 r. wniosku przez wnioskodawczynię w związku z uchynieniem w dniu 3 lutego 2010 r. postanowienia Sędziego – Komisarza z dnia 20 lipca 2009 r. w przedmiocie dokonania z urzędu zmian na liście wierzytelności. Cofnięcie to, nie tylko, że nastąpiło już po wydaniu zaskarżonego postanowienia, ale było także nieskuteczne w świetle art. 512 i 626⁵ k.p.c.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).